

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 274/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. K. H., K., zastúpenej advokátom JUDr. T. Š., K., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 13/2009 z 29. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. K. H. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2010 doručená sťažnosť Ing. K. H., K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obo 13/2009 z 29. marca 2010.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«V konaní vedenom pred Krajským súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 53 Cb 36/2001-Sn-204 som bola žalobkyňou. Spor sa viedol o povinnosť realizovať zmluvu o budúcej zmluve, ktorá bola s ohľadom na meniacu sa situáciu modifikovaná.

Krajský súd rozsudkom z 9. októbra 2008 žalobu zamietol. Podstatným dôvodom bola podľa jeho názoru neurčitosť dohody, o ktorú som žalobu opierala. I keď som v priebehu sporu menila návrh na začatie konania (naposledy podaním z 2. 10. 2008), súd o jej návrhu nerozhodol. Táto procesná vada by bola vzhľadom na skúmanie dominantnej otázky bez významu, ak by... nerezonoval v pozadí rozsudku odvolacieho súdu argument o „zániku povinnosti“.

Prvostupňový rozsudok som napadla sťažovateľka odvolaním. Odvolací súd – NS SR - ho rozsudkom z 29. marca 2010 sp. zn. 4 Obo 13/09 potvrdil.

Odvolací súd zopakoval interpretačnú chybu prvostupňového súdu, pričom prakticky nijak nereagoval na dôvody odvolania. Odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku nespĺňa náležitosti, ktoré judikatúra hoci rámcovo, ale dostatočne vymedzila... Aj týmto spôsobom bolo porušené právo na spravodlivý proces.

... najvyšší súd „doplnil“ zistenia prvostupňového súdu o údajné okolnosti, tvoriace zániku mojich práv v dôsledku nemožnosti plnenia. Doložila som, resp. preukázala som dokladmi právnu a vecnú kontinuitu pôvodnej a terajšej firmy, čo našlo svoj výraz v alternatívnom petite zmeneného návrhu.

Najvyšší súd ma pripravil o majetok spôsobom nezlučiteľným s právom na jeho ochranu a užívanie za porušenie práva na spravodlivý proces. ... Zámenou (tvrdím účelovou) parametrov zmluvy o budúcej zmluve s parametrami tzv. realizačnej zmluvy sa

Najvyšší súd vyhol interpretácii obligatórnych ustanovení Obch. zákonníka (§§ 266, 290 ods. 2/, 292 ods. 1/) a zotrval na chybných záveroch prvostupňového súdu.

V odvolaní som argumentovala závermi a stanoviskami ústavného súdu, prijatými v nálezoch I. ÚS 242/07 a I. ÚS 243/07. Bez odozvy. ...

Odôvodnenie prvo – i druhostupňového rozsudku svedčí o tom, že súdy napriek obsahu a záverom uvedených nálezov idú naďalej „svojou cestou“. I túto zmluvu koncipoval právnik. ... Najvyšší súd odobril správanie žalovaných, ktoré bolo v príkrom rozpore s poctivým obchodným stykom a dobrými mravmi.

Rozsudok Najvyššieho súdu vykazuje z uvedených dôvodov zreteľné znaky arbitrárnosti...»

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1/ Najvyšší súd rozsudkom zo dňa 29. marca 2010, vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 13/2009 porušil základné práva sťažovateľky, chránené článkami 6 ods. 1/ Dohovoru, 1 ods. 1/ Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru a článkami 46 ods. 1/ a 20 ods. 1/ Ústavy SR.

2/ Uvedený rozsudok sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

3/ Najvyšší súd je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľky.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. ...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 13/2009 z 29. marca 2010.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie označených práv rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 13/2009 z 29. marca 2010, ktorým potvrdil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“), je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil

žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

1. K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 13/2009 z 29. marca 2010

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezochoch, nie je opravnou inšinciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 13/2009 z 29. marca 2010 okrem iného vyplýva:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

Zo spisu je zrejmé, že dňa 2. marca 1998 bola uzatvorená podľa § 289 a nasl. Obchodného zákonníka „Zmluva o uzavretí budúcej zmluvy o prevode obchodných

podielov: na strane prevádzajúceho – spoločnosť D., s. r. o. zastúpenou spoločníkmi O. D. (aj konateľ) a J. D. a na strane nadobúdateľov – spoločnosť K. C., spol. s r. o., zastúpenou konateľom JUDr. J. M., PaedDr. D. C. a navrhovateľka.

Odvolaací súd v rámci odvolacieho konania preskúmaval vecnú správnosť napadnutého rozsudku a dospel k záveru, že zmluva o budúcej zmluve zo dňa 2. marca 1998 je neplatná pre nejasnosť a neurčitosť, ako správne vyslovil súd prvého stupňa.

Podľa § 289 ods. 1 Obchodného zákonníka, zmluvou o uzavretí budúcej zmluvy sa zaväzuje jedna alebo obe zmluvné strany uzavrieť v určenej dobe budúcu zmluvu s predmetom plnenia, ktorý je určený aspoň všeobecným spôsobom.

Podľa § 115 ods. 3 Obchodného zákonníka, zmluva o prevode obchodného podielu musí mať písomnú formu a podpisy na zmluve sa musia osvedčiť. Nadobúdateľ, ktorý nie je spoločníkom, v nej musí vyhlásiť, že pristupuje k spoločenskej zmluve, prípadne stanovám, ak boli prijaté. Prevodca ručí za splácanie vkladu nadobúdateľom tohto podielu.

Obsahovými náležitosťami zmluvy o prevode obchodného podielu sú určenie zmluvných strán, jasné určenie predmetu zmluvy a musí byť zrejmé, či sa jedná o odplatný alebo bezodplatný prevod. V prípade, že ide o bezodplatný prevod, musí byť táto skutočnosť aj v zmluve uvedená a v prípade odplatného prevodu musí zmluva obsahovať určenie, resp. spôsob určenia ceny. Obligatórnou náležitosťou zmluvy o prevode obchodného podielu je vyhlásenie nadobúdateľa, ktorý nie je spoločníkom spoločností, že pristupuje k spoločenskej zmluve prípadne k stanovám, ak boli prijaté. Nedostatok vyhlásenia spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky mal za preukázané, že z obsahu zmluvy nie je jednoznačné, že prevádzateľmi by mali byť žalovaní 1/ a 2/, ktorí sú v záhlaví zmluvy označení ako zastupujúci spoločníci, ale z obsahu textu zmluvy sa nedá jednoznačne vyvodiť, že prevádzajúcim nie je spoločnosť, ale spoločníci. Spoločnosť nemôže previesť obchodný podiel: svojich spoločníkov. Predmetná zmluva taktiež neobsahuje jasné určenie predmetu (nie je zrejmé v akej veľkosti prevedú svoj podiel jednotliví spoločníci na nadobúdateľov), rovnako zo zmluvy nevyplýva, či ide o odplatný prevod alebo bezodplatný prevod a zároveň neobsahuje ani vyhlásenie nadobúdateľa o pristúpení k spoločenskej zmluve a v prvom rade.

Predpokladom uzavretia platnej zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu je aj naplnenie podstatných náležitostí zmluvy, ktorej uzatvorenie sa v budúcnosti predpokladá. Spôsob a rozsah určenia predmetu plnenia bude teda závislý od typu budúcej zmluvy, ale v každom prípade musí byť vymedzený natoľko určite, aby či už súd alebo osoba určená v zmluve, mohla na prípadnú žiadosť oprávnenej strany o určenie obsahu zmluvy v zmysle § 290 ods. 2 Obchodného zákonníka určiť aj jej predmet. Keďže v tomto prípade uvedená zmluva toto kritérium nespĺňa je postihnutá sankciou neplatnosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre jej neurčitosť.

V predmetnej veci je potrebné doplniť, že v súčasnosti by ani prípadné plnenie zo zmluvy nebolo možné, nakoľko žalovaní už nie sú spoločníkmi a majiteľmi obchodných podielov spoločnosti D., s. r. o. (teraz P., s. r. o.) a ak by aj práva a povinnosti z tejto zmluvy boli vznikli, z dôvodu nemožnosti plnenia by došlo k ich zániku.

Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil.»

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu vo vzťahu k sťažovateľke potvrdil. V každom prípade tento postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda najvyšší súd v danom prípade neporušil označené práva sťažovateľky „nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva“. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade

a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 13/2009 z 29. marca 2010

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že aj v tejto časti je sťažnosť zjavne neopodstatnená. V danom prípade totiž nie je daná príčinná súvislosť medzi námietkami sťažovateľky a namietaným porušením označených práv, a teda nemohlo dôjsť k ich porušeniu. Navyše ústavný súd poznamenáva, že sťažnosť v tejto časti nie je ani odôvodnená, v dôsledku čoho nespĺňa všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (čl. 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čo je tiež v tejto časti dôvod na jej odmietnutie.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010